

WANDELROUTE
Slauerhoff in
Leeuwarden (ca. 2 uur)

WANDELROUTE (ca. 2 uur)

Slauerhoff in Leeuwarden

Jan Jacob Slauerhoff (1898-1936) is een van Nederlands beroemdste dichters. Deze flamboyante en melancholische man zwierf als scheeparts over vrijwel alle wereldzeeën, leidde een turbulent leven en dichtte over zijn ervaringen wereldwijd. Zijn geboortestad eert haar beroemde 'zoon' met een wandelroute langs plekken die voor Slauerhoff belangrijk waren. De route start bij zijn geboortehuis en eindigt bij de Dorpskerk Huizum waar zijn beroemde en zeer lange gedicht *In Memoriam Patris* (over zijn vader en diens begrafenis in Huizum) uitgebeeld wordt, in 2018, met theater en een expositie. De verschillende locaties in Leeuwarden zijn genummerd. De nummering begint bij zijn geboortehuis en eindigt bij de Dorpskerk.

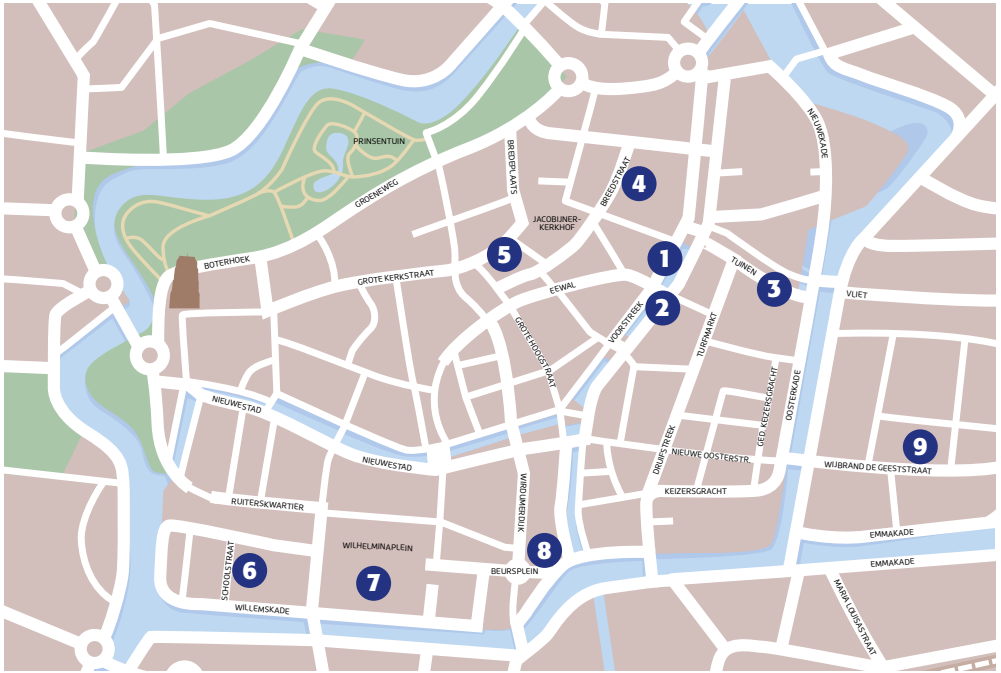

1. Voorstreek 33. Geboortehuis van Jan Jacob Slauerhoff. Hij werd hier geboren op 15 september 1898. In dit pand, 't kleine huuske' genoemd, dreven zijn ouders sinds 1894 een zaak in behangselpapier. Het gezin kerkte in de Grote Kerk of in de nabijgelegen Galileërkerk.

2. Voorstreek 26. De fa. Slauerhoff bloeide op en kreeg in 1901 een forse uitbreiding met dit pand waar Jan Jacob Slauerhoff vanaf zijn derde jaar zijn jeugd doorbracht. Behang en stoffering waren de hoofdproducten, later ontwikkelde de zaak zich tot een van de meest vooraanstaande interieurzaken (incl. meubels) van Leeuwarden.

Ten noordoosten hiervan lag aan de Nieuwekade de Frederik Hendrikazerne (nu woonappartementen). Jan Jacob bezocht tijdens WO1 meermalen de Belgische soldaten hier om zijn Frans bij te schaven. Aan de overkant van het water is de omgeving van het Vliet. De kosmopolitisch ingestelde Slauerhoff die niet veel had met zijn geboortestad en

–land schreef in 1933 dat hij dat ‘een van de weinige gezellige buurten van Leeuwarden’ vond.

3. Halverwege Tuinen oostzijde. Hier bevond zich de Bewaarschool van Jan.

4. Zalen Schaaf, Breedstraat 48. Hier luisterde Jan Jacob op 19 november 1915 naar een lezing van Frederik van Eeden over het onderwerp leven na sterven.

5. Waalse Kerk, Grote Kerkstraat 222. Op zondag bezocht Jan met zijn zusje

Guusje hier de vrijzinnige zondagsschool van juffrouw Beucker Andreae. Wie de Grote Kerkstraat helemaal uitloopt ziet aan het eind het Oldehoofsterkerkhof. Aan de overkant van de weg ligt de prachtige Prinsentuin met restaurant De Koperen Tuin.

Simon Vestdijk, een goede bekende van Slauerhoff, gaf het park die naam in zijn gelijknamige boek. Vanuit de Prinsentuin heeft men zicht op de gracht; in de 'oksel' links was vroeger een zweminrichting waar Jan Jacob Slauerhoff zwemmen heeft geleerd, wat voor iemand die later alle wereldzeeën zou bevaren geen overbodige luxe was. Vanwege de kwaliteit van het zwemwater had dit openluchtzwembad in de volksmond de bijnaam *'de Inktpot'*.

Wie wil kan van hieruit het water oversteken via de Vrouwenpoortsburg en in noordelijke richting lopen over de Spanjaardslaan tot men uitkomt bij de oude **Algemene Begraafplaats**. Hier bracht Jan Jacob Slauerhoff al mijmerend vele uren door; ook een enkele keer samen met Annie Hille Ris Lambers en met de dichter Hendrik de Vries uit Groningen. Daarna dezelfde weg teruglopen

naar de Vrouwenpoortsburg. Vervolgens: rechtsaf om de schouwbrug heen naar de Schoolstraat.

6. Gebouw De Bres, Schoolstraat 4. Het gebouw De Bres is het oude gymlokaal van School no. 4 (die zuidelijk van dit gebouw lag) waar Jan Jacob Slauerhoff naar de lagere school ging. Deze gemeentelijke school was een zevenjarige opleiding en telde maar liefst 325 leerlingen. Ondanks veel ziekteverzuim doorliep Jan de school zonder zittenblijven en met goede cijfers. De school behoorde tot de vier lagere

scholen die opleidden voor vervolgonderwijs aan de Hogere Burger School en voerde het predicaat 'Eerste Klasseschool'. Hier ontmoette Jan ook voor het eerst Annie Hille Ris Lambers, de dochter van de dominee uit Jorwert. Zij bracht hem op 1 mei 1911 na een astmaaanval naar huis. Hij werd later verliefd op haar. Dat leidde tot een levenslang durende innige band tussen deze twee.

7. Rijks Hoogere Burger-school, Zaailand 106 (zuidelijk van Wilhelminaplein). In augustus 1911 ging Jan naar deze H.B.S. voor een vijf jaar durende opleiding. Anderen die de school bezochten - hier is nu een grand café gevestigd – waren Pieter Jelles Troelstra (politicus/dichter), Alexander Cohen (schrijver/journalist), Simon Vestdijk (schrijver) en Piet van der Hem (schilder). Een van de geëindexeerden bij zijn eindexamen in 1916 was

de grote Friese dichter Obe Postma, deze wijdde later aan Slauerhoff twee gedichten waaruit veel bewondering sprak. Slauerhoff ging medicijnen studeren.

8. Amicitia (hoek Wirdumerdijk/Nieuweweg).

Hier stond ooit Hotel Amicitia. Aan de overkant van het water links stond Hotel De Klanderij. Op deze locaties vonden veertien keer per schooljaar de bijeenkomsten plaats van de Leeuwarder Burgerscholierenclub Eloquentia. Leerlingen hielden hier redes om hun welsprekendheid te verbeteren. In de Klanderij hield Jan, in aanwezigheid van Simon Vestdijk, op 13 november 1915 –hij was nog maar 17 jaar oud– een indrukwekkende rede over de Russische literatuur die grote indruk op de aanwezigen maakte.

9. Wijbrand de Geeststraat 32. Van de Voorstreek 26 waar de winkel gevestigd bleef, verhuisde het gezin Slauerhoff naar dit woonadres. Steeds als Jan van zijn studie of latere zeereizen naar Leeuwarden kwam verbleef hij hier, vlakbij het fraaie Gabbemagasthuis. De achterkamer was dan voor hem gereserveerd, waar Slauerhoff tal van boeken heeft gelezen,

brieven en (aanzetten tot) gedichten heeft gecomponeerd. Hij kwam hier ook wel met zijn toenmalige verloofde Truus de Ruyter en zij reisden soms door naar Vlieland. Zij studeerde in Amsterdam Nederlandse letteren. Via de Kanaalsbrug, Achter de Hoven en de prachtige route langs de rivier de Potmarge bereikten men Huizum.

10. Dorpskerk Huizum, Huizum Dorp 67. Op de begraafplaats naast deze fraaie kerk, het oudste (12de eeuw) monument van de stad, werd de vader van Slauerhoff begraven. Aan hem en diens begrafenis wijdde Slauerhoff zijn uit 34 (!) strofen bestaande gedicht *In Memoriam Patris*. De grafsteenplaat staat nu op een sokkel bij het ingangspad naar de kerk. Jaarlijks wordt hier op de eerste donderdag van oktober (op of rond zijn sterfdag) door een landelijke prominent de Slauerhoff-Lezing gehouden. Naast het spreekgestoelte staat dan steeds zijn buste. Vermeld gedicht staat in 2018 (als onderdeel van Leeuwarden Culturele Hoofdstad van Europa) centraal bij een expositie, acht theatervoorstellingen en een uitgave waarbij het extreem lange gedicht

in liefst tien talen verschijnt. Zie www.facebook.com/dorpskerkhuizum en www.slauerhoff-2018.nl. Aan de nabijgelegen Tijnjedijk, pal tegenover Intratuin, bevindt zich een elektriciteitskastje waarop het

portret van Slauerhoff prijkt (gemaakt door de streetartist Roy Schreuder). Slauerhoff fietste ook steeds door Huizum als hij op weg

was naar de familie Hille Ris Lambers (de dominee en zijn dochters) in Jorwert.

In het zuidwesten van de stad (bedrijfsterreinen) is een doorgaande weg naar Slauerhoff genoemd. Daarin bevindt zich ook de Slauerhoff Brug. Deze behoort tot de 10 'most amazing movable bridges in the world,' naast die in Londen (de bekende Tower Bridge), Bordeaux, Buenos Aires en Sint Peterburg. Zie: <https://10mosttoday.com/10-most-amazing-movable-bridges-in-the-world/>

Uitgave: cultureel podium Dorpskerk Huizum in samenwerking met het Historisch Centrum Leeuwarden. 2018.

HISTORISCH CENTRUM
LEEWARDEN

